

Zielona Góra, dn. 15 stycznia 2024 r.

KZ.4123.442.2023-2

Gmina Sulechów
pl. Ratuszowy 6
66-100 Sulechów
pełnomocnik:
✓ **Pan Mariusz Olkisz**
OLPRO Sp. z o.o. Sp.k.
ul. Dekoracyjna 3
65-722 Zielona Góra

DECYZJA

Na podstawie art. 96 ust. 2, art. 6 ust. 1 pkt 1 lit. b, art. 7 pkt 1, art. 36 ust. 1 Ustawy z dn. 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2022 r., poz. 840, t.j., ze zm.) oraz art. 104 i 105 ustawy z dnia 14.06.1960 r. Kodeks Postępowania Administracyjnego (Dz. U. z 2023 r., poz. 775 t.j., ze zm.), na podstawie Porozumienia z dnia 14 stycznia 2022 roku w sprawie powierzenia Powiatowi Zielonogórskiemu prowadzenia niektórych spraw z zakresu właściwości Wojewody Lubuskiego, realizowanych przez Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków (Dz.U.W.L. Nr 131 poz. 444 z 1 marca 2022 r.) oraz stosownie do § 13 rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia 2018 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków (t.j. - Dz. U. z 2021 r., poz. 81) po rozpatrzeniu wniosku złożonego przez Gminę Sulechów, reprezentowaną przez pełnomocnika – Pana Mariusza Olkisa,

Powiatowy Konserwator Zabytków udziela pozwolenia

na prowadzenie robót budowlanych na terenie historycznego zespołu urbanistyczno-krajobrazowego miasta Sulechowa wpisanego do rejestru zabytków pod nr 58 i 2164, w jego strefie ochrony krajobrazowej, polegających na przebudowie oraz remoncie dróg gminnych i drogi powiatowej w ramach inwestycji pn: *Rewitalizacja ulic w Śródmieściu Sulechowa, na terenie działek o nr ewid. 584/2, 584/4, 585/2, 585/4, 586 – obręb 0001 Sulechów, dz. 161/3, 163, 167, 171, 174, 175/1, 176, 177/22, 178/7, 178/10, 182/1, 183/1, 186/2, 186/5, 187/2, 192/1, 194, 203, 206, 214, 218, 222, 225, 228/1, 229/15, 235, 237, 238/5, 238/6, 240, 394, 1331/5, 1331/6 w obrębie 0002 Sulechów, w ciągu ulic – pl. Kościelny, Brama Piastowska, Handlowa, Wspólna, Wąska, Sikorskiego, pl. Ratuszowy, Kopernika, Aleja Wielkopolska, Łukasiewicza, Chopina, Nowy Rynek, Magazynowa, Licealna, Szkolna, polegających na:*

- rozbiórce istniejących nawierzchni komunikacyjnych oraz elementów pasa drogowego takich jak krawężniki, obrzeża, ogrodzenia, oznakowanie pionowe itp.,

W trakcie rozbiórki nawierzchni na dz. o nr ewid. 176, w obrębie 0002 Sulechów, znajdującej się wokół kościoła pw. Podwyższenia Krzyża Św., należy zachować szczególną ostrożność. Istnieje prawdopodobieństwo natrafienia na pochówki w tym miejscu. Prace należy poprzedzić badaniami archeologicznymi.

- rozbiórce innych istniejących elementów zagospodarowania terenu kolidujących z inwestycją (w niezbędnym zakresie),

- wykonania niezbędnych robót ziemnych,

- ustawienia elementów ograniczających poszczególne nawierzchnie komunikacyjne (krawężników, obrzeży, oporników i palisad betonowych)

Należy w jak największym stopniu zachować istniejące kamienne krawężniki, w miejscach ich występowania.

- budowie konstrukcji nawierzchni przebudowywanych i remontowanych dróg publicznych oraz ich skrzyżowań oraz wykonania nawierzchni jezdni:

- z kostki kamiennej o wymiarach 8/11 cm pochodzącej z rozbiórki istniejącej nawierzchni – pl. Ratuszowy, ul. Brama Piastowska, pl. Kościelny, cz. wschodnia ul. Szkolnej,

W obrębie północnej strony placu Ratuszowego należy zachować/odtworzyć istniejący geometryczny wzór ułożony z kostki kamiennej bazaltowej w formie prostokątnej bordiury wokół słupa z latarnią na betonowym postumencie oraz pasa równoległego do miejsc postojowych po północnej stronie.

- z kostki kamiennej surowołupanej o wymiarach 8/11 cm – płn. cz. ul. Magazynowej,
- z kostki kamiennej o wymiarach 14 x 18-22 cm pochodzącej z rozbiórki istniejącej nawierzchni – ul. Sikorskiego, cz. południowa ul. Magazynowej,
- z kostki kamiennej łupanej z płyt ciętych o wymiarach 14 x 18-22 cm – ul. Chopina, Nowy Rynek, Kopernika, Łukasiewicza,
- z kostki betonowej – ul. Handlowa, Wspólna, Wąska, środkowa część ul. Magazynowej, pl. Biskupa Wilhelma Pluty,
- o nawierzchni bitumicznej – ul. Licealna,

- budowie konstrukcji nawierzchni zjazdów,

- przebudowie i remoncie nawierzchni chodników z kostki kamiennej surowołupanej o wymiarach 8/11 cm lub z kostki betonowej (lokalizacja wg rysunków projektowych),

Należy przedstawić kostkę kamienną do akceptacji Powiatowego Konserwatora Zabytków. Fragment ułożenia nawierzchni chodnika z kostek kamiennych wraz z płytami kamiennymi należy przedstawić do akceptacji Powiatowego Konserwatora Zabytków.

- przebudowie konstrukcji nawierzchni miejsc postojowych dla samochodów osobowych wraz z przebudową konstrukcji jezdni manewrowej,

- budowie konstrukcji nawierzchni opasek,

- przebudowie kanalizacji deszczowej wraz z budową wpustów ulicznych i studni kanalizacji deszczowej,

- przebudowie i zabezpieczeniu istniejącego uzbrojenia kolidującego z projektowanym zagospodarowaniem terenu,

- budowie oświetlenia drogowego (ze źródłem LED) na stylizowanych słupach z wysięgnikiem,

W przypadku konieczności zmiany rodzaju słupa na inny niż wskazany w projekcie budowlanym, należy przedstawić kartę katalogową słupa celem uzyskania akceptacji Powiatowego Konserwatora Zabytków.

- wymianie istniejących pokryw studni telekomunikacyjnych i elektroenergetycznych,
- zabezpieczeniu istniejących sieci teletechnicznych oraz elektroenergetycznych rurami osłonowymi,
- wprowadzeniu zmian w stałej organizacji ruchu (wymiany istniejącego oraz wykonania nowego oznakowania pionowego i poziomego),
- wykonaniu niezbędnych robót budowlanych zapewniających prawidłowe połączenie przebudowywanych nawierzchni z nawierzchniami istniejącymi, z istniejącymi wejściami do budynków, wjazdami na posesję itp.
- montażu ławek miejskich - w konstrukcji stalowej, malowanych proszkowo w kolorze antracytowym RAL 7016, z siedziskiem z desek drewnianych lub z materiału kompozytowego imitującego drewno.

Wzór ławki (kartę katalogową ławki) należy przedstawić do akceptacji Powiatowego Konserwatora Zabytków.

- montażu koszy na śmieci w kształcie tuby w kolorze czarnym,
- montażu słupków drogowych stalowych, w kolorze antracytowym RAL 7016,
- zachowaniu istniejących odbojów kamiennych (na placu Kościelnym i przy ul. Sikorskiego),
- zabezpieczeniu istniejących drzew oraz nowych nasadzeń żeliwnymi kratami w kolorze antracytowym RAL 7016,
- wykonaniu oczyszczenia (z nalotów biologicznych) istniejącego betonowego słupa oświetleniowego posadowionego w centralnym punkcie placu Ratuszowego wraz z uzupełnieniem ubytków w jego strukturze oraz wymianą opraw oświetleniowych i wysięgników na nowe.

Prace zostaną wykonane na podstawie projektu budowlanego wykonanego przez mgr inż. Mariusza Olkisa, oprac. w listopadzie 2023 r.

Termin ważności pozwolenia: 31 stycznia 2027 r.

Niniejsze pozwolenie, stosownie do rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia 2018 r., wydaje się pod warunkiem spełnienia przez Inwestora następującego obowiązku:

- zawiadomieniu o terminie rozpoczęcia i zakończenia wskazanych w pozwoleniu robót budowlanych;
- spełnienia warunków wymienionych w sentencji decyzji mających na celu zapobiegnięcie uszkodzeniu lub zniszczeniu zabytku – polegającego na konieczności przedstawienia do akceptacji kostki kamiennej surowołupanej przeznaczonej do budowy chodników, a także próbnego ułożenia nawierzchni chodników z kostki kamiennej i płyt kamiennych.
- niezwłocznego zawiadomienia o zagrożeniach lub nowych okolicznościach ujawnionych w trakcie prowadzenia wskazanych w pozwoleniu robót budowlanych przy zabytku,
- zapewnienia przez inwestora badań archeologicznych w granicach inwestycji podczas prowadzenia prac ziemnych, których zakres i rodzaj, stosownie do art. 31 ust. 2 ustawy o ochronie zabytków, ustala wojewódzki konserwator zabytków w drodze decyzji, wyłącznie w takim zakresie, w jakim roboty budowlane albo roboty ziemne lub zmiana charakteru dotychczasowej działalności na terenie, na którym znajdują się zabytki archeologiczne, zniszczą lub uszkodzą zabytek archeologiczny. Inwestor przed

rozpoczęciem prac winien uzyskać pozwolenie Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na prowadzenie badań archeologicznych w drodze decyzji administracyjnej, zgodnie z art. 36 ust. 1 pkt 5 ustawy jw. **Pozwolenie należy uzyskać co najmniej 14 dni przed rozpoczęciem inwestycji**

- w trakcie realizacji inwestycji prace należy prowadzić z poszanowaniem istniejącego drzewostanu, podczas prowadzonych robót budowlanych należy zabezpieczyć drzewa znajdujące się w sąsiedztwie inwestycji przed uszkodzeniem pni i konarów, będących w zasięgu sprzętu budowlanego.
- dokonania odbioru wykonanych robót budowlanych z udziałem Powiatowego Konserwatora Zabytków.

Niniejsze pozwolenie nie obejmuje pozwolenia na wycinkę drzew, na usunięcie których inwestor jest zobowiązany do wystąpienia z wnioskiem o zezwolenie na usunięcie drzew na podstawie art. 83 a 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022 r. poz. 916 t.j., ze zm.), z zastrzeżeniem art. 83 f ust. 4 ww. ustawy - w przypadku, jeżeli obwód pnia drzewa mierzonego na wysokości 5 cm nie przekracza: 1) 80 cm – w przypadku topoli, wierzb, klonu jesionolistnego oraz klonu srebrzystego; 2) 65 cm – w przypadku kasztanowca zwyczajnego, robinii akacjowej oraz platanu klonolistnego; 3) 50 cm – w przypadku pozostałych gatunków drzew –nie jest wymagane zezwolenie na usunięcie drzew.

u z a s a d n i e n i e

W dniu 12.07.2023 r. do Powiatowego Konserwatora Zabytków w Starostwie Powiatowym w Zielonej Górze wpłynął wniosek (uzupełniony w dniu 09.08.2023 r. oraz 13.11.2023 r.) złożony przez Gminę Sulechów, reprezentowaną przez pełnomocnika – Pana Mariusza Olkisa, w sprawie udzielenia pozwolenia na przebudowę oraz remont dróg gminnych i drogi powiatowej w ramach inwestycji pn: *Rewitalizacja ulic w Śródmieściu Sulechowa*, na terenie działek o nr ewid. 584/2, 584/4, 585/2, 585/4, 586 – obręb 0001 Sulechów, dz. 161/3, 163, 167, 171, 174, 175/1, 176, 177/22, 178/7, 178/10, 182/1, 183/1, 186/2, 186/5, 187/2, 192/1, 194, 203, 206, 214, 218, 222, 225, 228/1, 229/15, 235, 237, 238/5, 238/6, 240, 394, 1331/5, 1331/6 w obrębie 0002 Sulechów. Do wniosku dołączono zgody pozostałych właścicieli działek na wykonanie planowanych robót budowlanych.

Kompetencje organu ochrony zabytków do rozpatrywania niniejszej sprawy wynikają z faktu, iż planowane zamierzenie dotyczy obszaru historycznego zespołu urbanistyczno-krajobrazowego miasta Sulechów, wpisanego do rejestru zabytków pod nr 58 i 2164, decyzjami Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Wpisany do rejestru zabytków układ urbanistyczny stanowi obiekt zabytkowy chroniony w myśl art. 6 ust. 1 lit. b oraz art. 7 pkt 1 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Materialnoprawną podstawę rozstrzygnięcia stanowi art. 36 ust. 1 p. 1 ustawy z dnia 23.07.2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, zgodnie z którym prowadzenie robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków wymaga uzyskania pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków wydanego w trybie decyzji administracyjnej.

Zadania dotyczące ochrony zabytków położonych w granicach administracyjnych powiatu zielonogórskiego zawarte w porozumieniu z dnia 14 stycznia 2022 r. w sprawie powierzenia Powiatowi Zielonogórskiemu prowadzenia niektórych spraw z zakresu właściwości Wojewody Lubuskiego, realizowanych przez Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, w tym wydawanie decyzji i postanowień, realizowane są przez Starostę Zielonogórskiego, z upoważnienia którego działa Powiatowy Konserwator Zabytków.

Pismem z dnia 10.10.2023 r. (KZ.4123.442.2023) organ ochrony zabytków przedstawił swoje negatywne stanowisko w odniesieniu do planowanej inwestycji, ze względu na przedstawione w pierwotnej wersji dokumentacji projektowej oprac. w lipcu 2023 r. rozwiązania projektowe, które miejscami naruszały wartości zabytkowe układu urbanistycznego Sulechowa. Dotyczyło to kolizji skrzyżowań oraz zjazdów z istniejącą historyczną zabudową. Zaprojektowane, zgodnie z obowiązującymi współczesnymi normami technicznymi, łuki skrzyżowań oraz zjazdów nachodziły na istniejącą zabudowę, co było niedopuszczalne ze stanowiska konserwatorskiego. Ponadto zmianie miało ulec również szerokości niektórych chodników i ulic, co również nie byłoby zgodne z zasadami ochrony zabytków. Pismem z dnia 13.11.2023 r. strona przedstawiła zmienioną dokumentację projektową, uwzględniającą wytyczne i uwagi organu ochrony zabytków i dostosowaną do stanowiska konserwatorskiego.

Gród i osada targowa, które dały początek miastu Sulechów, powstał na skrzyżowaniu dróg wiodących z Zielonej Góry do Świebodzina oraz z Wolsztyna do Krosna Odrzańskiego. Pierwsza wzmianka o Sulechowie pochodzi z 1319 r., choć samo miasto powstało zapewne znacznie wcześniej. Przypuszcza się, że jego lokacja przestrzenna nastąpiła w 2. poł. XIII w. W jej wyniku miasto otrzymało charakterystyczne rozplanowanie składające się z ortogonalnej siatki ulic (z prostokątnym rynkiem), ograniczone pierścieniem murów poprzedzonych fosą. W ich długości znajdowały się dwie bramy północna - świebodzińska i południowa - zielonogórska. Na terenie miasta w średniowieczu znajdował się ratusz, kościół parafialny i zamek książęcy, a na obu przedmieściach, powstałych przed bramami, znajdowały się szpitale z kaplicami. Przez długi czas zabudowa miejska nie wykraczała znacząco poza obręb fortyfikacji miasta lokacyjnego i średniowiecznych (zielonogórskiego i świebodzińskiego) oraz nowożytnych przedmieść (krośnieńskiego i królewskiego). Znaczący rozwój miasta nastąpił na przełomie XIX i XX w., co ilustruje wzrost liczby mieszkańców miasta. Od 1234 r. Sulechów należał do księstwa głogowskiego, w 1482 r. został przyłączony do Nowej Marchii, w 1815 r. w granicach prowincji Brandenburgii, w 1945 r. w granicach Polski.

Planowane roboty budowlane obejmują obszar w całości zlokalizowany w granicach miasta lokacyjnego – ul. Pl. Kościelny, ul. Brama Piastowska, ul. Handlowa, ul. Wspólna, ul. Wąska, ul. Sikorskiego, ul. Kopernika, Aleja Wielkopolska, ul. Łukasiewicza, ul. Chopina, ul. Nowy Rynek, ul. Magazynowa, ul. Licealna oraz ul. Szkolna oraz dawny rynek – obecnie Pl. Ratuszowy. W obszarze tym nie obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. Ulice objęte remontem posiadają zróżnicowane nawierzchnie, zarówno współczesne, wykonane z kostki betonowej (np. ul. Wąska, Handlowa), o nawierzchni bitumicznej (ul. Kopernika, Łukasiewicza, Chopina, Nowy Rynek), jak również historyczne nawierzchnie kamienne – zachowane przy ul. Pl. Kościelny, Brama Piastowska czy częściowo na pl. Ratuszowym. Ulice te, mimo niewielkich przekształceń dokonanych w II poł. XX w. w związku z rozbiórką części zabytkowej zabudowy Sulechowa, zniszczonej w wyniku działań wojennych i powojennych rozbiórek, zachowały historyczny układ złożony z szachownicowej siatki ulic, którą tworzą wychodzące na przedłużeniu narożników prostokątnego rynku ulice rozciągające się w kierunku północ-południe oraz wschód-zachód oraz rozlokowane przy nich kwartały zwartej zabudowy. W obszarze tym nie zachowały się historyczne nawierzchnie chodników, jednakże w wielu miejscach znajdują się kamienne granitowe krawężniki.

Planowane roboty budowlane obejmują kompleksowy remont nawierzchni ulic i chodników w Sulechowie. W miejscach, gdzie zachowały się kamienne nawierzchnie (m.in. pl. Kościelny, ul. Brama Piastowska, pl. Ratuszowy, część ul. Magazynowej i Szkolnej) planowana jest wymiana podbudowy i ponowne ułożenie istniejącej kostki historycznej.

Natomiast w miejscach, gdzie historyczna nawierzchnia została współcześnie pokryta warstwami bitumicznymi tj. w ulicy Sikorskiego, Chopina, Nowy Rynek, Kopernika, Łukasiewicza, zaprojektowano wykonanie nawierzchni z kostki kamiennej odzyskanej z rozbiórki lub z kostki łupanej z płyt ciętych o wymiarach 14 x 18-22 cm – powtarzającej wymiar kostki historycznej. W niektórych lokalizacjach, w których nie zachowały się historyczne nawierzchnie, dopuszczono wymianę istniejących współczesnych nawierzchni – z kostki betonowej na kostkę betonową (ulica Handlowa, Wąska, Wspólna) lub na nawierzchnię bitumiczną – ul. Licealna. W ciągu drogi prowadzącej od placu Kościelnego w stronę ulicy Okrężnej zaplanowano odtworzenie pobocza z istniejącej nawierzchni w postaci otoczek. Jednocześnie w zasięgu całego obszaru inwestycji (poza ul. Handlową i cz. ulicy Magazynowej) zaprojektowano odtworzenie nawierzchni chodników, które na przedmiotowym obszarze nie zachowały się w historycznej formie i obecnie w całości wykonane są z kostki betonowej typu polbruk. Nowe chodniki posiadać będą nawierzchnię z płyt kamiennych (o zmiennych wymiarach wynikających z lokalnych uwarunkowań) oraz kostki kamiennej surowołupanej (o wymiarach 8/11 cm), z zachowaniem historycznych kamiennych krawężników. Istniejący przebieg jezdni i chodników nie ulegnie zmianom. Niewielkie zmiany zaplanowano przy południowej elewacji ratusza - poszerzono chodnik w kierunku południowym. Zauważyć należy, że sposób ułożenia nawierzchni wokół ratusza nie jest historyczny i prawdopodobnie jego obecny kształt jest efektem prac remontowych prowadzonych w latach 90-tych XX w. (pierwotnie wokół ratusza znajdował się jedynie bardzo wąski chodnik, widoczny na materiałach archiwalnych). Przedstawiony projekt przewiduje także zachowanie istniejących odbojów, w rejonie ulicy Sikorskiego (1 szt.) oraz w rejonie pl. Kościelnego (2 szt.).

W ramach prac przewidziano również przebudowę kanalizacji deszczowej, a także budowę oświetlenia drogowego wraz z wymianą słupów ulicznych i opraw oraz montaż elementów małej architektury, takiej jak ławki, kosze na odpady, stojaki rowerowe, słupy. W ocenie organu ochrony zabytków ww. nowe elementy zostały prawidłowo dopasowane do charakteru zabytkowego obszaru. Ponadto zaplanowano niewielką korektę zieleni (usunięcie 5 sztuk drzew – wg odrębnego postępowania administracyjnego) oraz zaplanowano nowe nasadzenia wokół budynku ratusza oraz w rejonie ulicy Kopernika (w sumie 12 sztuk drzew).

Na podstawie analizy zebranych materiałów stwierdzono, że przeprowadzenie robót budowlanych w ww. zakresie i przy użyciu metod wskazanych w projekcie jest zgodne z zasadami ochrony zabytków i pozwoli zachować wartości zabytkowe zespołu urbanistyczno-krajobrazowego Sulechowa. Właściwym działaniem ze stanowiska konserwatorskiego jest utrzymanie kamiennych nawierzchni jezdni i chodników, jak również przywrócenie kamiennych nawierzchni w ulicach, które posiadają cenną historyczną zabudowę (np. Sikorskiego, Kopernika, Łukasiewicza). Mając na uwadze powyższe ustalono, że ze stanowiska konserwatorskiego nie ma przeciwwskazań do realizacji ww. prac zgodnie z przedłożoną dokumentacją projektową.

Jednocześnie z uwagi na lokalizację planowanego zamierzenia inwestycyjnego w granicach stanowiska archeologicznego Sulechów 24 (AZP 59-15/40) – stanowiącego układ urbanistyczny ujęty w wojewódzkiej ewidencji zabytków oraz z uwagi na zakres prac obejmujący także remont nawierzchni wokół najstarszego kościoła w Sulechowie – pw. Podwyższenia Krzyża Św., mając na względzie konieczność ochrony warstw kulturowych, które mogłyby zostać naruszone podczas robót ziemnych, na inwestora nałożono warunek zapewnienia badań archeologicznych w trakcie prowadzenia prac ziemnych. Do wprowadzenia dodatkowych warunków upoważniają konserwatora zabytków m.in. § 13 ust. 2 pkt. 5 Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia 2018 r.

określający obowiązek podjęcia innych działań które zapobiegą uszkodzeniu lub zniszczeniu zabytku, a także zapisy art. 4 oraz art. 36. ust. 3 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, który stanowi, że ochrona zabytków polega w szczególności na podejmowaniu przez organy administracji publicznej działań mających na celu zapobieżenie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytku.

Zakres i rodzaj tych badań, stosownie do art. 31 ust. 2 ustawy o ochronie zabytków, ustala wojewódzki konserwator zabytków w drodze decyzji, wyłącznie w takim zakresie, w jakim roboty budowlane albo roboty ziemne lub zmiana charakteru dotychczasowej działalności na terenie, na którym znajdują się zabytki archeologiczne, zniszczą lub uszkodzą zabytek archeologiczny. Pozwolenie na prowadzenie badań archeologicznych należy uzyskać co najmniej 14 dni przed rozpoczęciem inwestycji. Zgodnie z art. 3 ust. 4 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami *zabytek archeologiczny* jest to zabytek nieruchomy, będący powierzchnią, podziemną lub podwodną pozostałością egzystencji i działalności człowieka, złożoną z nawarstwień kulturowych i znajdujących się w nich wytworów bądź ich śladów albo zabytek ruchomy, będący tym wytworem. W przypadku planowanej inwestycji istnieje realne zagrożenie podczas prowadzenia wykopów ziemnych ich uszkodzenia lub zniszczenia. Na podstawie art. 31 ust. 1a pkt 2 osoba fizyczna lub jednostka organizacyjna, która zamierza realizować roboty ziemne lub dokonać zmiany charakteru dotychczasowej działalności na terenie, na którym znajdują się zabytki archeologiczne, co doprowadzić może do przekształcenia lub zniszczenia zabytku archeologicznego jest obowiązana, z zastrzeżeniem art. 82a ust. 1, pokryć koszty badań archeologicznych oraz ich dokumentacji, jeżeli przeprowadzenie tych badań jest niezbędne w celu ochrony tych zabytków.

Wobec powyższego na podstawie art. 96 ust. 2, art. 6 ust.1 pkt 1 lit. b, art. 7 pkt 1, art. 36 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 23.07.2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz na podstawie art. 104 i 105 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks Postępowania Administracyjnego orzeczono jak w sentencji.

Ponadto informuje się, że:

1. Powiatowy Konserwator Zabytków może wznowić postępowanie w sprawie wydanego pozwolenia a następnie zmienić je lub cofnąć, w drodze decyzji, jeżeli w trakcie wykonywania badań, prac, robót lub innych działań określonych w pozwoleniu wystąpiły nowe fakty i okoliczności, mogące doprowadzić do uszkodzenia lub zniszczenia zabytku (art. 47 ust. 1 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami);
2. Uzyskanie pozwolenia Powiatowego Konserwatora Zabytków na podjęcie robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków nie zwalnia z obowiązku uzyskania pozwolenia na budowę albo zgłoszenia, w przypadkach określonych przepisami Prawa budowlanego (art. 36 ust. 8 ustawy z dn. 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami)
3. Pozwolenie Powiatowego Konserwatora Zabytków nie zwalnia z obowiązku uzyskania przed przystąpieniem do prac objętych pozwoleniem zgód wymaganych **przez przepisy odrębne, w tym Kodeks Cywilny;**

Od niniejszej decyzji służy stronom odwołanie do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w Warszawie za moim pośrednictwem w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia.

W trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję. Decyzja staje się ostateczna i prawomocna z dniem doręczenia organowi administracji publicznej

oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania. Decyzja podlega wykonaniu przed upływem terminu do wniesienia odwołania, jeżeli jest zgodna z żądaniem wszystkich stron lub jeżeli wszystkie strony zrzekły się prawa do wniesienia odwołania.

Zgodnie z art. 107d ustawy z dn. 23 lipca 2003 o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami: kto bez pozwolenia albo niezgodnie z zakresem lub warunkami określonymi w pozwoleniu wojewódzkiego konserwatora zabytków podejmuje działania o których mowa w art. 36 ust. 1 pkt 1-5, podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 500 000 zł.

z up. STAROSTY

Barbara Czechowska
Powiatowy Konserwator Zabytków

Otrzymuje:

1. adresat na ręce pełnomocnika, w zał. 1 egz. proj. bud.
2. Parafia Rzymskokatolicka p.w. Podwyższenia Krzyża Św. w Sulechowie, pl. Kościelny 4, 66-100 Sulechów
3. Zarząd Powiatu Zielonogórskiego, Powiatowy Zielonogórski Zarząd Dróg, Górzykowo 1, 66-100 Sulechów

Do wiadomości:

4. Lubuski Wojewódzki Konserwator Zabytków, ul. Kopernika 1, 65-063 Zielona Góra

aa. (20390, 23387, 33293) oprac. 15.01.2024 r.

Zwolniono z opłaty skarbowej na podstawie
art. 7 p. 2, art. 7 p. 3 ustawy z dn. 16.11.2006 r.
o opłacie skarbowej (Dz.U.2023., poz. 2111 t.j.)
Powiatowy Konserwator Zabytków
w Starostwie Powiatowym w Zielonej Górze
Barbara Czechowska